

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

223101010

Inventář

Archivní pomůcka č. 604

NAD č. 1517

Značka archivního souboru: AO Mlýnec

Archiv obce Mlýnec

1908-1939

Zpracoval: Mgr. Lucie Kokaislová

Horšovský Týn 2024

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Gemeindeamt Linz (Mlýnec, Postřekov, Domažlice, Česko : 1873-1945)	3
II. Dějiny archivního souboru	10
III. Archivní charakteristika archivního souboru	10
IV. Tematický popis a obsah archivního souboru	10
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	11
Příloha: Seznam použitých zkratk	12
Jednotky popisu	13
Obec a její správa	13
Všeobecná správní činnost obce	13
Pamětní knihy	13
Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a b...	13
Záležitosti daňové a katastrální	13
Rejstřík korporativní	14

I. Dějiny původce archivního souboru

Gemeindeamt Linz (Mlýnec, Postřekov, Domažlice, Česko : 1873-1945)

CAM: 125345

úřad obecní a přenesené státní správy

Užití jména: úřední, němčina

Variantní označení: Obecní úřad Mlýnce, užití: čeština
Obecní úřad Mlýnec, užití: čeština

Vznik, vznik změnou předchůdce: 1873

Poznámka ke vzniku: Osamostatnění od obce Kramolín (později Nový Kramolín) na základě zákona č. 23/1873 českého zemského zákoníku, kterým se dává svolení, aby některé osady doposud s jinými obcemi spojené byly vyloučeny z dosavadního svazku obecního a aby se staly obcemi o sobě, bod 46.

Zánik, zánik zrušením/změnou: 1945

Poznámka k zániku: Ústavní dekret prezidenta republiky o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění č. 18/1944 Úředního věstníku Československého ze dne 4. prosince 1944.

Vztahy:

sídlo: Mlýnec (Postřekov, Domažlice, Česko)

geografická působnost: Mlýnec (Postřekov, Domažlice, Česko)

Dějiny

Obecní úřady vznikly v roce 1850 jako úřady obecní samosprávy a přenesené státní správy na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení (č. 170/1849 ř. z.). Plnohodnotná obecní samospráva zavedená touto normou nahradila v někdejších poddanských vesnicích dosavadní vrchnostenskou správu a omezenou obecní samosprávu, kdy jako představitel tohoto uspořádání působil na vesnicích do roku 1850 rychtář. Nejnižší správní jednotkou v zemi byly od té doby obce. Každá vesnice se musela stát buď obcí, nebo součástí obce jako její osada. Mlýnec (tehdy též Mlýnce, německy Linz) byl na začátku na základě této zásady osadou obce Kramolín (později Nový Kramolín), jíž zůstal do roku 1873. Tohoto roku se stal samostatnou obcí a byl zde ustaven Obecní úřad Mlýnec. Nová obec Mlýnec náležela do politického okresu Horšovský Týn (německy Bischofteinitz) a soudního okresu Poběžovice (dříve Ronšperk, německy Ronsperg).

Další podobu fungování obecní samosprávy ovlivnilo obecní zřízení a volební řád z roku 1864 (zákon č. 7/1864 z. z. č.), vydané na základě říšského rámcového zákona obecního č. 18/1862 ř. z. Působnost obcí se dělila na samostatnou (dle dosavadního názvosloví zavedeného tzv. Stadionovým prozatímním obecním zřízením – císařským patentem č. 170/1849 ř. z., čl. II a § 71, „působnost přirozená“), do které patřily například svobodné volby obecních zástupců, hospodaření s obecním majetkem, a přenesenou, kam náležely všeobecná vnitřní správa, záležitosti vojenské, berní či soudní.

Po vzniku Československé republiky proběhla další úprava obecní samosprávy prostřednictvím zákonů č. 75/1919 Sb., o řádu volení v obcích (později novelizován zákony č. 163/1920 Sb., kterým se mění § 3 zákona č. 75/1919 Sb. (řádu volení do obcí); č. 253/1922 Sb., kterým se mění řád volení v obcích; č. 122/1933 Sb., o změnách řádu volení v obcích; a č. 58/1935 Sb., kterým se mění a doplňují řády volení do poslanecké sněmovny, senátu, zemských a okresních zastupitelstev a do obcí), a č. 76/1919 Sb., novela k obecním zřízením. Obecní volby se konaly podle zásad všeobecného, rovného, přímého a tajného volebního práva. Dosavadní proporcionální volební cenzus, ve kterém byla váha hlasu určena množstvím v obci zaplacených přímých daní, byl zrušen. Volby probíhaly na základě vázaných kandidátních listin a dle zásad poměrného zastoupení.

Na základě mnichovské dohody došlo k zabrání pohraničních oblastí Československa, které pak byly součástí Německa v letech 1938–1945. V platnost na nich vstoupil říšskoněmecký systém. Pro obce se stal základní právní normou Německý obecní řád (německy Deutsche Gemeindeordnung), který byl v Německu vydán již 30. ledna 1935. Došlo k faktické likvidaci územní samosprávy a volitelnost obecních funkcionářů byla odstraněna. Rovněž byla vybudována nová správní síť. Vznikla mimo jiné tzv. Říšská župa sudetská (německy Reichsgau Sudetenland), jejíž území bylo rozděleno na tři vládní obvody (německy Regierungsbezirke – zákon o členění sudetoněmeckých oblastí z 25. března 1939, §§ 1 a 2, uveřejněný v: Reichsgesetzblatt, 1939. Teil I, Nr. 70, s. 745–746). Vládní obvody se pak skládaly z venkovských a městských okresů (německy Landkreise a Stadtkreise). Ve vládním obvodu Cheb se nalézal mj. i venkovský okres Horšovský Týn, jehož součástí byl i soudní okres Poběžovice, do kterého patřila obec Mlýnec (nařízení o členění Říšské župy sudetské na městské a venkovské okresy z 29. dubna 1939, čl. II, § 3, bod 3, uveřejněné ve: Verordnungsblatt für den Reichsgau Sudetenland, 1939, Nr. 2, s. 13–16).

Dle sčítání obyvatel v obci Mlýnec žilo nejvíce lidí roku 1910 s počtem 280 obyvatel. Nejméně jich na druhou stranu v obci pobývalo roku 1890, kdy je uváděno 241 obyvatel. Počet domů zůstával v období let 1869–1890 konstantní, ale v následujících letech došlo k mírnému na postupnému nárůstu z původních 40 na 49 domů v roce 1930.

Vnitřní struktury korporace

Vnitřní struktury obecní samosprávy a obecního úřadu určilo nejdříve tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení (č. 170/1849 ř. z.) a v Čechách poté obecní zřízení a volební řád z roku 1864 (č. 7/1864 z. z. č.), vydané na základě říšského rámcového zákona obecního z roku 1862 (č. 18/1862 ř. z.). Posléze tuto oblast upravil zákon č. 76/1919 Sb., novela k obecním zřízením.

Hlavním orgánem obecní správy byl nejdříve obecní výbor, který ze svého středu volil obecní představenstvo složené z obecního představeného (starosty) a alespoň dvou radních. Dále výbor mohl volit obecní komise, které měly poradní funkci a dohlížely a kontrolovaly obecní podniky (císařský patent č. 170/1849 ř. z., §§ 27, 58, 92, 93; zákon č. 7/1864 z. z. č., část I, §§ 13, 15 a 41). Od roku 1919 se hlavním orgánem obecní správy stalo obecní zastupitelstvo (dříve obecní výbor), které ze svého středu volilo obecní radu (dříve obecní představenstvo) tvořenou starostou, náměstkem či dvěma náměstkami starosty a radními. Počet členů rady, počítaje v to i starostu a náměstka/náměstky, byl nyní stanoven na 1/3 počtu členů zastupitelstva (zákon č. 75/1919 Sb., § 9, předposlední odstavec, § 60). Zastupitelstvo rovněž volilo obecní komise, přičemž komise finanční a komise letopisecká byly nyní ze zákona povinné (zákon č. 76/1919 Sb., § 14; resp. zákon č. 80/1920 Sb., § 2).

V meziválečném období působilo v obci Mlýnec 12členné obecní zastupitelstvo, jak to stanovil zákon č. 75/1919 Sb., § 9, pro obce s 201–500 obyvateli (v Mlýnci tehdy žilo 268–270 osob). Toto zastupitelstvo pak ze svého středu volilo čtyřčlennou radu, ke které náležel i starosta a zástupce starosty.

V obcích na území postoupených Německu na základě mnichovské dohody byl v období od 20. 11. 1938 do 31. 3. 1939 postupně zaveden nový systém obecní správy, který trval až do zániku obecních úřadů v roce 1945. V čele správy obce stál nevolený starosta, který měl k ruce další funkcionáře, rovněž nevolené, a sice přidělnce (německy Beigeordnete) a obecní rady (německy Gemeinderäte). Starostu a přidělnce schvaloval ve venkovských obcích dohlédací úřad, kterým byl příslušný landrát. Dělo se tak na základě návrhu, který mu po vyjádření obecních radů (v případě obsazení místa přidělnce též po vyjádření starosty) předložil pověřenec Národně socialistické německé dělnické strany (dále pověřenec NSDAP). Obecní rady jmenoval po dohodě se starostou pověřenec NSDAP sám. Vůdcovský princip v nové obecní správě spočíval v tom, že starosta vedl její výkon v naprosté a výhradní odpovědnosti, s výjimkou záležitostí vyjmenovaných německým obecním řádem v § 33, ke kterým potřeboval souhlas pověřence NSDAP. První přidělnec byl starostovým všeobecným zástupcem, a byl proto i takto označován – jako zástupce starosty (německy Stellvertreter des Bürgermeister). Jak vyplývá z abecedního seznamu politických obcí v Říšské župě Sudety, který vyšel v publikaci Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1941, 2. Jahrgang, ne ve všech venkovských obcích musel tento funkcionář působit. Ostatní přidělnci zastupovali starostu v jim svěřených oblastech správy. Úkolem obecních radů bylo podávat samostatně, na vlastní odpovědnost svá mínění starostovi a dále zabezpečovat trvalý styk obecní správy s obyvateli a zajišťovat pochopení občanů pro opatření přijímaná starostou. Německý

obecní řád vyjmenovával v § 55 oblasti, které musely být povinně předloženy k poradám mezi obecními rady a starostou, kterých se museli účastnit i přidělenci. Během jednání neprobíhalo hlasování. Jednotliví obecní radové pouze sdělili starostovi své názory a odlišná mínění musela být zapsána do protokolu. Obecní komise byly v českém pohraničí připojeném v roce 1938 k Německu zrušeny. Do značné míry zde mohly být nahrazeny odbornými poradci (německy Beiräte), které jmenoval starosta pro určitý obor správy z řad obecních radů nebo občanů (zákon Německé říše z 30. 1. 1935, německý obecní řád, §§ 32–35, 41, 44, 48, 51, 52, 55–59).

Na počátku 40. let 20. století lze z publikací Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, ročníků 1940 a 1941, doložit v obci Mlýnec starostu, zástupce starosty, 2 přidělence a 6 obecních radů.

Funkce korporace

A) Samostatná působnost

1. Vlastní správa obce:

stanovení názvů ulic a prostranství, rozhodování o změně názvu obce;
označení obce místními tabulkami, provádění číslování domů;
evidence obecních příslušníků a společníků;
vedení agendy domovského práva, vystavování domovských listů;
přijímání osob do svazku obce (domovského svazku);
organizace voleb do obecního zastupitelstva, sestavování voličských seznamů;
jmenování, odvolávání a odměňování zaměstnanců obce;
vedení zápisů ze zasedání obecních orgánů a dalších dokladů organizační povahy;
konání smírčích narovnání stran prostřednictvím volených důvěrníků;
provádění dobrovolné dražby movitých věcí;
vydávání úředních vysvědčení a potvrzení, např. o zachovalosti, mravech, majetku, plnoletosti nebo o vyrovnání pohledávek;
vedení pamětní knihy / kroniky podle předpisů.

2. Správa obecního majetku a finanční hospodaření obce:

nabývání, pozbývání, pronájem, evidence a údržba obecního majetku movitého i nemovitého;
sestavování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtových pravidel, sledování výsledků rozpočtového hospodaření;
vedení účetní agendy obce;
zakládání a správa obecních podniků a ústavů, které slouží k plnění veřejných úkolů obce, podpora jiných podniků a zařízení sloužících zájmu obce.

3. Péče o pořádek, bezpečnost a o veřejné potřeby obyvatel (místní policie):

dohled nad vnitřním pořádkem a bezpečností;
opatření proti rušení držby majetku, opatření proti polnímu, lesnímu a vodnímu pychu;
spolupráce při konání policejních prohlídek;
dohled nad dodržováním všeobecné mravnosti, nedělního a svátečního klidu a nad dodržováním zákazu provozování hazardních her;
evidence osob příslušných do cizích obcí (přespolních);
kontrola pasů, vandrovních knížek, živnostenských oprávnění a osobních dokladů;
vedení evidence čeledi a služebnictva, dohled nad čeledními poměry;
dohled nad veřejnými produkcemi;
povolování tanečních zábav;
potírání týrání zvířat;
vydávání zákazu vstupu na nebezpečná místa;
zákazy zacházení s nebezpečnými látkami;
zákazy nebezpečných veřejných produkcí;
opatření k zabránění živelním pohromám, péče o oběti živelních pohrom;
preventivní opatření proti vzniku požárů;
zajištění vodních zdrojů a hasičského nářadí a pomoc při likvidaci požárů a jejich následků;
dohled nad dodržováním požárního řádu a předpisů;
spolupráce při zřizování hasičských sborů;
plnění úkolů v rámci protiletecké ochrany obyvatelstva;
stavba a údržba obecních komunikací;
vybírání silničního a mostního mýta;
dohled nad silničním provozem;
zřizování veřejných vah;
dohled nad užíváním platných měř a vah;

dohled nad dodržováním cen a cenových tax a nad zveřejňováním ceníků;
konání svépomocných zásobovacích akcí;
výkon potravní policie;
hlášení výskytu nakažlivých nemocí;
realizace protiepidemických opatření;
spolupráce při organizaci očkování;
dohled nad péčí o nemocné a postižené osoby;
organizace zdravotní péče;
péče o úpravu hygienických poměrů;
dohled nad čistotou veřejných prostranství a budov a nad odklizením odpadků;
budování kanalizace;
dohled nad hřbitovy, zřizování nekonesijních hřbitovů;
péče o zdravé bydlení;
péče o zásobování obce pitnou vodou;
úřední prohlídky dobytka a masa;
boj proti zvířecím nákazám, budování obecních mrchovišť;
dohled nad bezpečností staveb a dodržováním stavebních předpisů;
schvalování polohopisných a parcelačních plánů;
povolování staveb.

4. Chudinská péče a péče o veřejné ústavy a zařízení:

péče o chudé, udělování chudinských podpor;
zakládání a správa obecních sociálních a humanitních ústavů;
vybírání školného;
delegování zástupců do školních rad, poskytování příspěvků do rozpočtu školních rad;
péče o zajištění škol;
podpora zřizování průmyslových škol pokračovacích a lidových škol hospodářských;
vybírání příspěvků pro potřeby církví;
spolupráce se spolky;
zřízení a správa obecní knihovny, muzea, ustavení místní osvětové komise.

B) Přenesená působnost – spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech:

podíl na publikaci všeobecně platných norem;
spolupůsobení při organizaci sčítání lidu;
spolupůsobení při organizaci voleb do vyšších zastupitelských orgánů, sestavování voličských seznamů pro volby do vyšších zastupitelských orgánů;
spolupráce při evidenci osob bez náboženského vyznání;
provádění ohlášek civilních sňatků;
sledování cizinců, evidence cizinců v hotelech a hostincích;
spolupůsobení při konání policejních hlídek;
pomoc při stíhání zločinců a dezertérů;
spolupůsobení při organizaci hnanectví;
spolupůsobení při provádění vojenské konskripce a při organizaci vojenských odvodů;
vedení evidence vojenských záložníků a dovolenců;
spolupráce při vybírání vojenské taxy;
spolupůsobení při ubytování vojska a organizaci vojenských přípravek;
spolupůsobení v péči o vojenské invalidy;
spolupůsobení při zjišťování důsledků živelních pohrom;
evidence depozit;
legalizace a vidimace listin;
spolupůsobení při vybírání daní a dávek;
spolupůsobení při vymáhání daňových nedoplatků a při exekučním řízení;
spolupůsobení při shromažďování údajů pro pozemkový katastr a při evidenci daňových poplatníků;
spolupůsobení při ochraně státních monopolů;
spoluúčast při výkonu předepsaných soudních úkonů, sepisování úmrtních protokolů;
spoluúčast při dohledu nad péčí o sirotky a nad správou jejich majetku;
oznamování narození nemanželských dětí;
oznamování mladistvých provinilců;
spolupůsobení při vyšetřování zločinů a přečinů, podávání informací soudům;
spolupůsobení při provádění soudních odhadů a dražeb;
sestavování seznamů pro volby soudních porotců;
doručování soudních obsílek a poručnických a opatrovnických dekretů;
přijímání slibů;
provádění úkonů obecního trestního senátu;

vyjádření k žádostem o povolení živností;
účast na kolaudaci živnostenských provozoven;
spolupůsobení při regulaci podomního obchodu;
evidence vydaných povolení k obchodní činnosti;
podávání zpráv o stavu průmyslu, živností a zemědělské výroby;
spolupůsobení při boji proti škůdcům v zemědělství;
spolupůsobení při boji proti nákazám hospodářského zvířectva, vydávání dobytčích pasů;
provádění soupisů hospodářských zvířat;
spolupůsobení při plemenitbě a zkvalitňování chovu hospodářských zvířat;
dohled nad dodržováním předpisů o lesích, myslivosti a rybářství;
sledování sociálních poměrů dětí v pěstounské péči, nemocných a invalidních osob a válečných poškozených;
zřizování obecních stravoven, ohříváren a útulen;
spoluúčast na státní péči o nezaměstnané a při organizaci veřejných prací;
spoluúčast při organizaci státní stravovací akce a při vyplácení podpor v nezaměstnanosti;
spolupůsobení v záležitostech státních starobních podpor, nemocenského a úrazového pojištění;
spolupůsobení v boji proti lichvě a černému obchodu;
dozor nad svépomocnými zásobovacími akcemi;
spolupůsobení v zásobovací agendě v systému válečného přidělového hospodářství a v době hospodářských krizí, evidence potřebných osob a distribuce přidělových lístků;
spolupůsobení při organizaci mimořádných dodávek a výkupu zemědělských produktů.

Normy - konstitutivní

Zákon č. 105/1863 říšského zákoníku (dále ř. z.), kterým se upravují záležitosti domovské.
Zákon č. 7/1864 českého zemského zákoníku (dále z. z. č.), kterým se vydává obecní zřízení a volební řád v obcích (zde v příloze k zákonu).
Zákon č. 20/1864 z. z. č., kterým se zavádí nový stavební řád platný pro království České (zde o povinnostech a pravomocích obecních orgánů - § 71, § 82nn).
Oznámení Českého zemského místodržitelství č. 21/1864 z. z. č., o několika tiskových chybách v novém obecním zřízení.
Oznámení Českého zemského místodržitelství č. 16/1866 z. z. č., o opravě § 87 nového obecního zřízení v českém textu.
Zákon č. 31/1868 z. z. č., kterým se mění § 1 volebního řádu v obcích království Českého.
Zákon č. 39/1868 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České.
Zákon č. 59/1868 z. z. č., o zaopatřování chudých.
Zákon č. 44/1869 z. z. č., kterým se mění § 15 volebního řádu v obcích království Českého, vydaného dne 16. dubna 1864.
Zákon č. 45/1869 z. z. č., kterým se mění § 10 obecního zřízení.
Zákon č. 16/1873 z. z. č., kterým se upravuje zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecních (zde o součinnosti obcí při vybírání školného; § 2 - školní obce zřizují a udržují školní budovy, byt řídícího školy a dále tělocvičny a školní zahrady a opatřují zařízení školy).
Zákon č. 17/1873 z. z. č., který se týká místního a okresního dozoru nad školami (zde mj. § 5 o zástupcích obce v místní školní radě).
Zákon č. 23/1873 z. z. č., kterým se dává svolení, aby některé osady doposud s jinými obcemi spojené byly vyloučeny z dosavadního svazku obecního a aby se staly obcemi o sobě, bod 46.
Zákon č. 24/1873 z. z. č., kterým se zplnomocňují obce k zavedení daně ze psů.
Zákon č. 46/1874 z. z. č., kterým se přidává dodatek k § 89 obecního zřízení.
Zákon č. 87/1874 z. z. č., kterým se mění §§ 3 a 94 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 (zde o rozloučení a sloučení obcí; seznam obcí, jejichž rozloučení či sloučení bylo povoleno, se uveřejňuje v zemském zákoníku).
Zákon č. 88/1874 z. z. č., kterým se mění zákon č. 39/1868 z. z. č., přesněji řečeno poslední odstavec § 87 obecního zřízení.
Zákon č. 74/1880 z. z. č., jímž se vysvětlují a z části mění některá ustanovení obecního zřízení a volebního řádu v obcích č. 7/1864 z. z. č. a také zákona o okresním zastupitelstvu č. 27/1864 z. z. č., které se týkají započtení státních přírážek k přímým daním.
Zákon č. 76/1882, z. z. č., kterým se mění §§ 17, 18, 20, 21 a 22 zákona zemského ze dne 24. února 1873, č. 16 z. z. č., upravujícího zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecních (zde o součinnosti obcí při vybírání školného).
Zákon č. 5/1889 z. z. č., kterým se vydává stavební řád pro království České, s výjimkou obcí, pro které platí stavební řád č. 40/1886 z. z. č. (zde o povinnostech a pravomocích obcí).

Zákon č. 10/1889 z. z. č., týkající se povolování poplatků za výslovné přijetí do svazku domovského.

Zákon č. 28/1889 z. z. č., kterým se mění §§ 42 a 87 obecního zřízení, přesněji řečeno zákon č. 39/1868 z. z. č. a zákon č. 88/1874 z. z. č.

Zákon č. 59/1893 z. z. č., kterým se mění § 3 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, změněný zákonem č. 87/1874 z. z. č., a § 4 téhož obecního zřízení.

Zákon č. 60/1893 z. z. č., kterým se zrušuje zákon č. 46/1874 z. z. č. a připojuje se dodatek k § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864.

Zákon č. 43/1896 z. z. č., kterým se vkládá nový odstavec do § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 a do čl. I zákona z č. 60/1893 z. z. č.

Zákon č. 46/1896 z. z. č., kterým se mění ustanovení § 21, lit. a, zákona ze dne 3. prosince 1868, čís. 59 z. z. č., o zaopatřování chudých.

Zákon č. 222/1896 ř. z., kterým se mění některá ustanovení zákona ze dne 3. prosince 1863, ř. z. číslo 105, kterým byly uspořádány záležitosti domovské.

Zákon č. 40/1897 z. z. č., kterým pozbývá platnosti § 85 a mění se ustanovení §§ 2 a 97 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.

Zákon č. 97/1899 z. z. č., kterým se mění § 89 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č. i dodatky k tomuto ustanovení vydané.

Zákon č. 12/1901 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.

Zákon č. 75/1919 Sb., kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé.

Zákon č. 76/1919 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice (Novela k obecním zřízením).

Zákon č. 80/1920 Sb., o pamětních knihách obecních (zde o povinnosti obcí založit a vést pamětní knihu obecní a k založení a vedení pamětní knihy zřídit komisi).

Zákon č. 163/1920 Sb., kterým se mění § 3 zákona č. 75/1919 Sb. (řádu volení do obcí).

Zákon č. 304/1920 Sb., kterým se zrušují ustanovení obecních zřízení a městských statutů o právu měšťanském.

Vládní nařízení č. 211/1921 Sb., kterým se provádí zákon o pamětních knihách obecních.

Zákon č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním (tzv. I. finanční novela).

Nařízení vlády č. 143/1922 Sb., k provedení zákona č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním.

Zákon č. 253/1922 Sb., kterým se mění řád volení v obcích.

Zákon č. 77/1927 Sb., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tzv. II. finanční novela, která mj. upravovala obecní přírážky k přímým daním a finanční přiděly obcím).

Vládní nařízení č. 157/1927 Sb., kterým se provádí zákon č. 77/1927 Sb.

Vyhláška ministra vnitra v dohodě s ministrem financí č. 170/1930 Sb., o aktuálním znění zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tj. č. 77/1927 Sb.), po změnách podle zákona č. 169/1930 Sb. (tzv. III. finanční novely).

Vládní nařízení č. 169/1932 Sb., o pamětních knihách obecních.

Zákon č. 122/1933 Sb., o změnách řádu volení v obcích (zde o prodloužení volebního období ze čtyř na šest let - čl. I., § 10; volbu starosty obce potvrzuje u obcí, jež jsou sídlem okresního úřadu, ministerstvo vnitra, u ostatních obcí zemský úřad - čl. I., § 63).

Vyhláška ministra vnitra č. 123/1933 Sb., z 15. 7. 1933, o úplném znění zákona, kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé (č. 75/1919 Sb.).

Zákon č. 58/1935 Sb., kterým se mění a doplňují řády volení do poslanecké sněmovny, senátu, zemských a okresních zastupitelstev a do obcí.

Zákon č. 69/1935 Sb., o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy (tzv. IV. finanční novela, která obsahovala úpravu zákonů č. 77/1927 Sb. /tzv. II. finanční novely/ a č. 169/1930 Sb. /tzv. III. finanční novely/).

Zákon Německé říše z 30. 1. 1935, německý obecní řád (německy Deutsche Gemeindeordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1935, s. 49-64.

Nařízení říšského ministra vnitra a říšského ministra financí z 10. listopadu 1938, o zavedení německého obecního řádu v sudetoněmeckých oblastech (tzv. Einführungsverordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1938, s. 1614-1618.

Nařízení o seznamu místních tříd pro sudetoněmecké oblasti ze 4. ledna 1939, publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1939, s. 27.

Oznámení míst místní třídy C v sudetoněmeckých oblastech ze 17. dubna 1939, publikováno ve: Verordnungsblatt für die sudetendeutschen Gebiete, 1939, Nr. 28, s. 712 (zde uvedeno, že ostatní místa patří do třídy D).

Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění (republikováno v příloze

vyhlášky ministerstva vnitra č. 43/1945 Sb.).

Vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů (zde mj. ustanovení o místních správních komisích - § 6).

Zdroje informací

Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1940, 1. Jahrgang. Teplitz-Schönau: Wächter-Verlag, [1940].

Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1941, 2. Jahrgang. Teplitz-Schönau: Wächter-Verlag, [1941].

Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005. I. díl, Počet obyvatel a domů podle obcí a částí obcí v letech 1869–2001 podle správního rozdělení České republiky k 1. 1. 2005. Praha: Český statistický úřad, 2006.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

KLIMENT, Josef. Obecní zřízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: obec a její organizace, hospodářství, finance, policie, úřednictvo, knihovny, obecní volby, domovské věci, chudinství, zdravotnictví, katastr, lesy, spořitelny, zemská a okresní správa: autentické texty předpisů, výklad, judikatura nejvyšších soudů a nejdůležitější formuláře. V Praze: Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1936.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce: příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. Archivní časopis, 1999, roč. 49, zvláštní příloha.

MARTÍNEK, Zdeněk a kol. Metodika k archivnímu zpracování fondů typu "archiv města". Praha: Odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra, 2020 (Sborník archivních prací. Ročník LXX, supplementum č. 3/2020).

MARTÍNEK, Zdeněk – POKORNÝ, Radek – ŠULC, Ivo. Metodika k archivnímu zpracování fondů typu "archiv obce". Praha: odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR, 2018 (Sborník archivních prací. Ročník LXVIII, supplementum č. 1/2018).

VRBATA, Jaroslav. Přehled vývoje veřejné správy v odtržených českých oblastech v letech 1938–1945. Sborník archivních prací, 1962, ročník XII, č. 2, s. 45–67.

Odkaz na zdroje informací

Státní okresní archiv Domažlice, fond Archiv obce Mlýnec, Kronika obce 1928–1938. Porta fontium: Bavorsko-česká síť digitálních historických pramenů [online].: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-do/01517-obec-mlynec-1928-1938>

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Místo původního uložení dokumentů u původce se nepodařilo dohledat, ale písemnosti obecního úřadu se nejspíš nacházely u jednotlivých starostů či pokladních. Původce patrně neměl žádný spisový plán a archiválie nenesou stopy ukládacího systému.

Přímý zdroj akvizice:

Archiv obce Mlýnec tvoří archiválie, které Okresní archiv Domažlice převzal z Místního národního výboru Postřekov roku 1958 (č. přírůstku 5/58) a z Obecního úřadu Postřekov dne 14. prosince 2016 (č. přírůstku 49/2016).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Vzhledem k tomu, že původce neměl spisový plán, bylo pro uspořádání archiválií použito umělé pořádací schéma uvedené v příloze č. 2 metodického pokynu č. 1/2017. Inventurní seznam je rozdělen do sérií podle typu vykonávané agendy a ty jsou dále členěny na série nižších úrovní. Vzhledem ke stavu zachování archivního fondu a omezenému množství agendy Obecního úřadu Mlýnec došlo k mírným úpravám tohoto pořádacího schématu v podobě vyřazení sérií a nižších sérií, které nejsou v archivním fondu přítomny.

V důsledku přemanimulování archivního fondu a uložení parcelního protokolu do kartonu došlo ke změně metráže z 0,04 bm na 0,09 bm.

Budoucí přírůstky:

Nepředpokládají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Archiválie vykazují pouze běžné známky opotřebení odpovídající jejich stáří.

Pravidla zpracování:

Základní pravidla pro zpracování archiválií ver. 3.1. Vyšlo v Metodickém pokynu č. 4/2022 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra.

Metodický pokyn archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS-2017).

Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-0767/2010 z 12. března 2010.

IV. Tematický popis a obsah archivního souboru

Tematický popis:

Archivní fond Archiv obce Mlýnec poskytuje velice omezené informace k hospodářskému a historickému vývoji obce. Torzovitě dochovaný archivní fond obsahuje archiválie z let 1908–1939 vzniklé z činnosti Obecního úřadu Mlýnec (1880–1945), které tvoří kronika obce z let 1928–1939 (ukn 1, poř. č. 5) a parcelní protokol z roku 1908 (ukn 2, poř. č. 8).

Jazyk archivního souboru (v evidenci NAD):

němčina

Počet zpřístupněných evidenčních jednotek:

Evidenční jednotka	Počet	Datace
úřední knihy	2	1908-1939

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Informace o zpracování:

Archivní fond Archiv obce Mlýnec uspořádala prostřednictvím softwarové aplikace ELZA (Elektronické zpracování archiválií) a archivní pomůcku sestavila Mgr. Lucie Kokaislová ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně v roce 2024. Archivní fond nebyl dříve pořádan.

Prameny a literatura:

viz zdroje informací v I. kapitole

Zpracovatel jednotky popisu: Kokaislová, Lucie, Mgr. (působnost od 2018-)

Datum popisu: 26. března 2024

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
AS	archivní správa
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
ELZA	elektronické zpracování archiválií
poř. č.	pořadové číslo
ř. z.	říšský zákoník
SOA	státní oblastní archiv
ukn	úřední kniha
z. z. č.	zemský zákoník český

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
	223101010/1517	1	
	Archiv obce Mlýnec		
1	1	2	
	Obec a její správa		
2	1/1	3	
	Všeobecná správní činnost obce		
3	1/1/1	4	
	Pamětní knihy		
4	1/1/1/1	5	ukn 1
	Kronika obce digitalizáty: Porta fontium		1928-1939
1	2	6	
	Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech		
2	2/1	7	
	Záležitosti daňové a katastrální		
3	2/1/1	8	ukn 2
	Parcelní protokol – Mlýnec		1908

Rejstřík korporativní

Gemeindeamt Linz (Mlýnec, Postřekov, Domažlice, Česko : 1873-1945), úřad obecní a přenesené státní správy

1

Název archivní pomůcky: Archiv obce Mlýnec

Značka archivního souboru: AO Mlýnec

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1908–1939

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: 2 (ukn, 2, 1908–1939)

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 8

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,09 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 26. března 2024

Zpracovatel archivního souboru: Mgr. Lucie Kokaislová

Archivní pomůcku sestavil: Mgr. Lucie Kokaislová

Počet stran archivní pomůcky: 15

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Radka Kinkorová, 26. března 2024 (čj. SOAP/10-276/2024)